

ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД УКООПСПІАКИ
«ПОЛТАВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ЕКОНОМІКИ І ТОРГІВЛІ»
Навчально-науковий інститут бізнесу та сучасних технологій
Кафедра фінансів та банківської справи

СИЛАБУС

навчальної дисципліни

«Гроші та грошово-кредитна політика»

на 2021-2022 навчальний рік

Курс та семестр вивчення	1 курс, 1,2 семестр
Освітня програма/спеціалізація	«Фінанси, банківська справа та страхування»
Спеціальність	072 Фінанси, банківська справа та страхування
Галузь знань	07 Управління та адміністрування
Ступінь вищої освіти	молодший бакалавр

ПІБ НПП, який веде дану дисципліну,
науковий ступінь і вчене звання,
посада

Гасій Олена Володимирівна
к.е.н., доцент
доцент кафедри фінансів та банківської справи

Контактний телефон	+38-066-62-72-287
Електронна адреса	o.v.hasii@gmail.com
Розклад навчальних занять	http://schedule.puet.edu.ua/
Консультації	очна http://www.fin.puet.edu.ua он-лайн: електронною поштою, пн-пт з 08.00-15.00
Сторінка дистанційного курсу	https://el.puet.edu.ua/

Опис навчальної дисципліни

Мета вивчення навчальної дисципліни	Набуття майбутніми фахівцями знань з теорії грошей, організації грошового обороту, основ функціонування кредитної системи та усвідомлення місця центрального банку у проведенні монетарної політики, а також практичних навичок з пошуку, збору та аналізу статистичної інформації з метою складання обґрунтованих висновків щодо особливостей функціонування грошового ринку та ефективності грошово-кредитного регулювання в державі.
Тривалість	6 кредитів ЄКТС/180 годин (лекції 32 год., семінарські заняття 40 год., самостійна робота 108 год.)
Форми та методи навчання	Лекції та семінарські заняття в аудиторії та виїзні, самостійна робота поза розкладом Методи – словесні, наочні, практичні
Система поточного та підсумкового контролю	Поточний контроль: відвідування занять; захист домашнього завдання; обговорення матеріалу занять; виконання навчальних завдань; доповіді з рефератами та їх обговорення; тестування; поточна модульна робота Підсумковий контроль: залік (ПМК) у першому семестрі, екзамен у другому семестрі
Базові знання	Наявність знань з історії грошей, грошових відносин та банківської справи
Мова викладання	Українська

Перелік компетентностей, які забезпечує дана навчальна дисципліна, програмні результати навчання

Програмні результати навчання	Компетентності, якими повинен оволодіти здобувач
ПР03. Визначати особливості функціонування сучасних світових та національних фінансових систем та їх структури. ПР04. Знати механізм функціонування державних фінансів, у т.ч. бюджетної та податкової систем, фінансів суб'єктів господарювання, фінансів. ПР06. Розуміти принципи, методи та інструменти державного та ринкового регулювання діяльності в сфері фінансів, банківської справи та страхування.	ЗК02. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях. ЗК06. Здатність проведення досліджень на відповідному рівні. СК01. Здатність досліджувати тенденції розвитку економіки за допомогою інструментарію макро- та мікроекономічного аналізу, оцінювати сучасні економічні явища. СК02. Розуміння особливостей функціонування сучасних світових та національних фінансових систем та їх структури. СК04. Здатність застосовувати знання законодавства у сфері монетарного, фіскального регулювання та регулювання

Програмні результати навчання	Компетентності, якими повинен оволодіти здобувач
<p>ПР09. Володіти методичним інструментарієм здійснення контрольних функцій у сфері фінансів, банківської справи та страхування</p> <p>ПР12. Вміти абстрактно мислити, застосовувати аналіз та синтез для виявлення ключових характеристик фінансових систем, а також особливостей поведінки їх суб'єктів.</p> <p>ПР20. Виконувати професійні функції у сфері організації та функціонування публічних фінансів на регіональному рівні</p>	<p>фінансового ринку.</p> <p>СК08. Здатність підтримувати належний рівень знань та постійно підвищувати свою професійну підготовку у сфері фінансів, банківської справи та страхування.</p>

Тематичний план навчальної дисципліни

Назва теми	Види робіт	Завдання самостійної роботи у розрізі тем
Модуль 1. Теорія функціонування грошей та організації грошового обороту		
Тема 1. Сутність і функції грошей.	Відвідування занять; захист домашнього завдання; обговорення матеріалу занять; виконання навчальних завдань; завдання самостійної роботи; тестування	Підготувати реферати на теми: «Криптовалюта на сучасному етапі розвитку грошей», «Електронні гроші через призму функцій грошей».
Тема 2. Грошовий обіг і грошові потоки.	Відвідування занять; захист домашнього завдання; обговорення матеріалу занять; виконання навчальних завдань; завдання самостійної роботи; тестування	Підготувати реферати на теми: «Динаміка та структура грошової маси в Україні (за останні 5 років)»; «Тенденції розвитку готівкового обороту в Україні»; «Стан та перспективи розвитку безготівкових платежів в Україні».
Тема 3. Грошовий ринок.	Відвідування занять; захист домашнього завдання; обговорення матеріалу занять; виконання навчальних завдань; завдання самостійної роботи; тестування	Підготувати реферати на теми: «Грошовий ринок в Україні: стан та перспективи розвитку»; «Особливості формування попиту та пропозиції грошей суб'єктами грошового ринку»
Тема 4. Грошові системи.	Відвідування занять; захист домашнього завдання; обговорення матеріалу занять; виконання навчальних завдань; завдання самостійної роботи; тестування	Підготувати реферати на теми: «Створення та розвиток грошової системи України»; «Особливості організації грошових систем у країнах світу» (на прикладі будь-якої країни).
Тема 5. Інфляція та грошові реформи	Відвідування занять; захист домашнього завдання; обговорення матеріалу занять; виконання навчальних завдань; завдання самостійної роботи; тестування; поточна модульна робота	Підготувати реферати на теми: «Інфляційний процес в Україні: історичний та сучасний аспект»; «Світовий та вітчизняний досвід проведення грошових реформ».
Модуль 2. Теоретичні основи функціонування кредитної системи та фінансове посередництво		
Тема 6. Кредит та кредитна система	Відвідування занять; захист домашнього завдання; обговорення матеріалу занять; виконання навчальних завдань; завдання самостійної роботи; тестування	Підготувати реферати на теми: «Розвиток кредитних відносин в умовах вітчизняної економіки»; «Порівняльний аналіз кредитної системи України та зарубіжних країн»
Тема 7. Фінансове посередництво грошового ринку	Відвідування занять; захист домашнього завдання; обговорення матеріалу занять; виконання навчальних завдань; завдання самостійної роботи; тестування	Підготувати реферати на теми: «Становлення та розвиток банківської системи в Україні»; «Стан і перспективи розвитку небанківських фінансово-кредитних установ в Україні»; «Інституційна структура регіональної банківської системи»
Тема 8. Теоретичні засади діяльності банківських установ	Відвідування занять; захист домашнього завдання; обговорення матеріалу занять; виконання навчальних завдань; завдання	Підготувати реферати на теми: «Система гарантування вкладів населення та її вплив на діяльність банків в Україні»;

Назва теми	Види робіт	Завдання самостійної роботи у розрізі тем
Модуль 1. Теорія функціонування грошей та організації грошового обороту		
	самостійної роботи; тестування	«Новітні банківські технології у розрахунковому обслуговуванні клієнтів»
Тема 9. Міжнародні фінансово-кредитні установи та їх співробітництво з Україною	Відвідування занять; захист домашнього завдання; обговорення матеріалу занять; виконання навчальних завдань; завдання самостійної роботи; тестування; поточна модульна робота	Підготувати реферати на теми: «Створення та функціонування Європейського валютного союзу»; «Співпраця України з міжнародними фінансовими організаціями як чинник економічного розвитку держави»
Модуль 3 Місце центральних банків у проведенні грошово-кредитної політики		
Тема 10. Статус та основні напрями діяльності центральних банків	Відвідування занять; захист домашнього завдання; обговорення матеріалу занять; виконання навчальних завдань; завдання самостійної роботи; тестування	Підготувати реферати на теми: «Центральні банки: виникнення, призначення та загальна характеристика»; «Організаційно-правові основи функціонування та статус Національного банку України» «Роль представництв НБУ в регіонах»
Тема 11. Емісія грошей та регулювання готівкового грошового обігу	Відвідування занять; захист домашнього завдання; обговорення матеріалу занять; виконання навчальних завдань; завдання самостійної роботи; тестування	Підготувати реферати на теми: «Емісійна діяльність Національного банку України»; «Роль НБУ у регулюванні готівкового грошового обігу»
Тема 12. Рефінансування банків	Відвідування занять; захист домашнього завдання; обговорення матеріалу занять; виконання навчальних завдань; завдання самостійної роботи; тестування	Підготувати реферати на теми: «Політика рефінансування банків: вітчизняна практика та міжнародний досвід»; «Особливості інструментів рефінансування НБУ».
Тема 13. Регулювання банківської діяльності та банківський нагляд	Відвідування занять; захист домашнього завдання; обговорення матеріалу занять; виконання навчальних завдань; завдання самостійної роботи; тестування	Підготувати реферати на теми: «Організація системи банківського нагляду в Україні»; «Система банківського регулювання в країнах ЄС та США».
Тема 14. Центральний банк як банкір і фінансовий агент уряду	Відвідування занять; захист домашнього завдання; обговорення матеріалу занять; виконання навчальних завдань; завдання самостійної роботи; тестування; поточна модульна робота	Підготувати реферати на теми: «Проблеми та перспективи обслуговування зовнішнього боргу України»; «Роль НБУ у забезпеченні управління внутрішнім державним боргом».
Модуль 4. Теоретичні засади та практичні аспекти розробки та реалізації грошово-кредитної політики держави		
Тема 15. Сутність та види грошово-кредитної політики	Відвідування занять; захист домашнього завдання; обговорення матеріалу занять; виконання навчальних завдань; завдання самостійної роботи; тестування	Підготувати реферати на теми: «Особливості грошово-кредитної політики Національного банку України»; «Інфляційне таргетування як стратегія грошово-кредитної політики»
Тема 16. Інструменти грошово-кредитної політики	Відвідування занять; захист домашнього завдання; обговорення матеріалу занять; виконання навчальних завдань; завдання самостійної роботи; тестування	Підготувати реферати на теми: «Інструменти грошово-кредитної політики центральних банків у сучасних умовах»; «Мінімальні резервні вимоги як інструмент грошово-кредитного регулювання НБУ».
Тема 17. Валютна політика держави	Відвідування занять; захист домашнього завдання; обговорення матеріалу занять; виконання навчальних завдань; завдання самостійної роботи; тестування	Підготувати реферати на теми: «Становлення системи валютного регулювання в Україні»; «Місце валютної політики центрального банку в системі державного регулювання».
Тема 18. Монетарні важелі антиінфляційного регулювання	Відвідування занять; захист домашнього завдання; обговорення матеріалу занять; виконання навчальних завдань; завдання самостійної роботи; тестування; поточна	Підготувати реферати на теми: «Економічні важелі антиінфляційного регулювання та їх характеристика»; «Облікова ставка Національного банку

Назва теми	Види робіт	Завдання самостійної роботи у розрізі тем
Модуль 1. Теорія функціонування грошей та організації грошового обороту		
	модульна робота	України як важіль антиінфляційного регулювання.

Інформаційні джерела

1. Про банки і банківську діяльність [Електронний ресурс]: Закон України від 7 груд. 2000 р. № 2121-III/ Законодавство України: [веб-сайт Верховної Ради України]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2121-14>.
2. Про Національний банк України [Електронний ресурс]: Закон України від 20 трав. 1999 р. № 679-XIV/ Законодавство України: [веб-сайт Верховної Ради України]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/679-14>.
3. Про систему гарантування вкладів фізичних осіб [Електронний ресурс]: Закон України від 23 лютого 2012 року № 4452-VI/ Законодавство України: [веб-сайт Верховної Ради України]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/4452-17>.
4. Про фінансові послуги та державне регулювання ринків фінансових послуг [Електронний ресурс]: Закон України від 12 липня 2001 року № 2664-III/ Законодавство України: [веб-сайт Верховної Ради України]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2664-14>.
5. Банківська система України: інституційні зміни та інновації [Електронний ресурс] : монографія / [Л. О. Примостка, М. І. Диба, І. В. Краснова та ін.] ; за заг. ред. Л. О. Примостки. — К. : КНЕУ, 2015. — 434 с. – Режим доступу: <http://ir.kneu.edu.ua:8080/bitstream/2010/12504/1/Банківська%20справа.pdf>.
6. Вовчак О.Д., Бучко І. Є., Костак З. Р. Гроші і кредит : навч. посібник. Київ : Центр учб. л-ри, 2019. 424с.
7. Гасій О.В. Гроші та грошово-кредитна політика: дист. курс. з навчальної дисципліни (І семестр) для студентів денної та заочної форми навчання спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа та страхування». Полтава : ПУЕТ, 2020. URL: <http://www2.el.puet.edu.ua/wk/course/view.php?id=1531>.
8. Гасій О.В. Гроші та грошово-кредитна політика: дист. курс. з навчальної дисципліни (ІІ семестр) для студентів денної та заочної форми навчання спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа та страхування». Полтава : ПУЕТ, 2020. URL: <http://www2.el.puet.edu.ua/wk/course/view.php?id=2522>.
9. Гасій О. В., Соколова А.М., Прохар Н.В. Фактори конкурентного середовища у банківському секторі України: регіональний аспект. Ефективна економіка. 2021. №5. URL: <http://dspace.puet.edu.ua/bitstream/123456789/10704/1/Стаття%20Гасій%20О.В.%20Соколова%20А.М.%20%20Прохар%20Н.В..pdf>
10. Гасій О. В., Стефанюк О.Д. Муніципальні банки як фінансові інститути системи місцевого самоврядування. Науковий вісник ПУЕТ. 2018. №4. С. 37-43.
11. Гасій О.В., Клименко В.І. Стан та перспективні вектори розвитку банківської кредитної діяльності в Україні. Ефективна економіка. 2020. №1. URL: <http://ojs.dsau.dp.ua/index.php/efektyvna-ekonomika/article/view/2296>
12. Грошово-кредитні системи зарубіжних країн : навч. посібник / З. В. Герасимчук, Н. І. Корецька, Н. С. Різник, В. Л. Галушак. Херсон : Олді-плюс, 2015. 572 с.
13. Гроші та кредит : підручник / за ред. д.е.н., проф. О. В. Дзюблюка. Тернопіль : ТНЕУ, 2018. – 892 с.
14. Гроші та кредит : підручник / [М. І. Савлук, А. М. Мороз, І. М. Лазепко та ін.] ; за наук. ред. М. І. Савлука. 6-те вид., перероб. і доп. К. : КНЕУ, 2011. — 589 с.
15. Гроші та кредит: підручник / [Івасів Б.С., Савлук М.І., Ющенко В.А. та ін.] ; за ред. Б.С. Івасіва. – Тернопіль: Карт-бланш, 2008. – 528 с.
16. Грошово-кредитні системи зарубіжних країн : навч. посібник / З. В. Герасимчук, Н. І. Корецька, Н. С. Різник, В. Л. Галушак. – Херсон : Олді-плюс, 2015. – 572 с.
17. Данилишин Б.М. Перспективи удосконалення монетарної політики України. Фінанси України. 2020. № 2. С. 7-24.
18. Коваленко Д. І. Гроші та кредит: теорія і практика : навч. посібник. Київ: Центр учбової літератури, 2019. 352 с.
19. Косова Т., Папаїка О. Центральний банк і грошово-кредитна політика: підручник. Київ: Центр учбової літератури, 2019 р. 328 с.
20. Офіційний сайт Національного банку України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.bank.gov.ua>
21. Тимохова Г. Б. Фінанси, гроші та кредит : навчальний посібник для ст.-ів ВНЗ. Київ : Кондор, 2019. 592 с.
22. Щетинін А. І. Гроші та кредит : навчальний посібник. Дніпро : Університет митної справи та фінансів, 2019. 163 с.

Програмне забезпечення навчальної дисципліни

- Пакет програмних продуктів Microsoft Office, мультимедійні презентації.
- Дистанційний курс з навчальної дисципліни «Гроші та грошово-кредитна політика» на платформі «Moodle».

Політика вивчення навчальної дисципліни та оцінювання

- Політика щодо термінів виконання та перескладання: завдання, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку (75 % від можливої максимальної кількості балів за вид діяльності). Перескладання модулів відбувається із дозволу провідного викладача за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).
- Політика щодо академічної доброчесності: списування під час виконання поточних модульних робіт та тестування заборонено (в т. ч. із використанням мобільних девайсів). Мобільні пристрої дозволяється використовувати лише під час он-лайн тестування та підготовки практичних завдань в процесі заняття.
- Політика щодо відвідування: відвідування занять є обов'язковим компонентом. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, працевлаштування, стажування) навчання може відбуватись в он-лайн формі (Moodle) за погодженням із провідним викладачем.
- Політика зарахування результатів неформальної освіти: <http://puet.edu.ua/uk/publicna-informaciya>

Оцінювання

Підсумкова оцінка за вивчення навчальної дисципліни розраховується через поточне оцінювання

Види робіт	Максимальна кількість балів
I семестр	
Модуль 1 (теми 1-5): відвідування занять (5 балів); захист домашнього завдання (10 балів); обговорення матеріалу занять (5 балів); виконання навчальних завдань (5 балів); завдання самостійної роботи (10 балів); тестування (5 балів); поточна модульна робота (10 балів)	50
Модуль 2 (теми 6-9): відвідування занять (8 балів); захист домашнього завдання (8 балів); обговорення матеріалу занять (4 бали); виконання навчальних завдань (8 балів); завдання самостійної роботи (8 балів); тестування (4 бали); поточна модульна робота (10 балів)	50
Разом	100
II семестр	
Модуль 3 (теми 10-14): відвідування занять (2,5 балів); захист домашнього завдання (5 балів); обговорення матеріалу занять (2,5 балів); виконання навчальних завдань (5 балів); завдання самостійної роботи (2,5 балів); тестування (5 бали); поточна модульна робота (7,5 балів)	30
Модуль 4 (теми 15-18): відвідування занять (2 бали); захист домашнього завдання (4 балів); обговорення матеріалу занять (2 бали); виконання навчальних завдань (6 балів); завдання самостійної роботи (4 балів); тестування (4 бали); поточна модульна робота (8 балів)	30
Екзамен	40
Разом	100

Шкала оцінювання здобувачів вищої освіти за результатами вивчення навчальної дисципліни

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка за шкалою ЄКТС	Оцінка за національною шкалою
90-100	A	Відмінно
82-89	B	Дуже добре
74-81	C	Добре
64-73	D	Задовільно
60-63	E	Задовільно достатньо
35-59	FX	Незадовільно з можливістю повторного складання
0-34	F	Незадовільно з обов'язковим повторним вивченням навчальної дисципліни